

kom ogsaa Andet i Betragtning end Hartkornet; der er nemlig enkelte større Fabrikere og andre formuende Folk, der ere valgbare til Landsstinget paa Grund af deres Indtægter. Imidlertid vil jeg erkjende, at i enkelte Amter ere Indskrænkningerne med Hensyn til Valgbarheden temmelig store. Det er især Tilfældet paa Bornholm, hvor der, som jeg allerede tidligere har bemærket, efter senere indkomne Oplysninger, kun er 8 Valgbare paa Landet. Alsens Amt f. Ex. der dog er et temmeligt velhavende Amt, har endog kun 36 Bølgere. Det vil jeg altsaa ogsaa indrømme, at der maaskee kunde tilføies endnu et Correctiv, men efter de Oplysninger, jeg nu har meddelt, bliver det Correctiv for stort, der er tilføiet af Udvalget, idet de, der ere 9 Edr. Hartkorn — der vil naturligviis forholdsviis være Fleest, som besidde det mindre Quantum, 9 á 10 Edr. Hartkorn —, dog neppe kunne optages iblandt eller henregnes til de større Grundejendomsbesiddere. Skal man altsaa gaae noget videre end det, der foreligger i Anordningen om Valgene til Landsstinget, saa mener jeg, at der er 2 Veie mulige. Den ene er, at man kunde sætte Tilgangen efter Tallene noget lavere, og jeg har tænkt mig, og vil tillade mig at bringe det Spørgsmaal under nærmere Overveielse, om man ikke kunde sætte et vist Minimum for Bølgene, om man ikke kunde sætte f. Ex. 90 eller 100 for et Amtsråd indtil f. Ex. 40,000 Indvaanere og derefter lægge et vist Antal til, f. Ex. 30 for hvert fulde 10,000. Jeg skulde imidlertid ogsaa finde en saadan Udstrækning noget betænkelig; det vilde imidlertid dog være et Correctiv. Det andet Correctiv, der kunde være at følge ved den Bestemmelse med Hensyn til Hartkornbesidderne, var at forlade den hele Klasse af Valgbare til Landsstinget — om jeg hellere maa udtrykke mig saaledes — som det Principale, saaledes at f. Ex. alle de, der havde 12 Lønder Hartkorn og derover, vare valgberettigede, og desuden de, der, uden at bestode saa meget Hartkorn, dog vare valgbare til Landsstinget, skulde henregnes til den her omtalte Valgklasse. Det vilde maaskee være simplere og maaskee ogsaa det, som Folket bedst vilde forstaae, at nemlig de, der ere 12 Edr.

Hartkorn, og desuden alle de formuende Folk, saavel som alle de, der svare saamegen Stat af deres Bedrift, at de derefter blive valgbare til Landsstinget, fik Ret til at vælge, vel at mærke, i de større Grundejendomsbesidderes Klasse. Jeg anseer det ikke for saa stor en Forskjel, om man sætter 12 eller 20 Edr. Hartkorn; thi i det Hele taget, naar man gaar op over 12 Edr. Hartkorn, saa ville dog de Mænd, som blive Bølgere, komme til at repræsentere den conservative Interesse. Disse Bemærkninger anbefaler jeg til det ærede Udvalgs Overveielse, idet jeg maa bede det undskylde, at det ikke har været mig muligt at staae Tabellerne tilveie forinden vor Conference. Derfor det ærede Udvalg ikke finder Anledning til at modificere sine Forslag, saa maa jeg ogsaa her tillade mig at forbeholde mig Ændringsforslag i denne Retning.

Den Bestemmelse, at Amtsrådet aftræder afværende delviis, er, efter min Mening, meget hensigtsmæssig. Hvad Provstens Sæde i Amtsrådet angaar, kan jeg ikke andet end erkjende det Hensyn, som af det ærede Udvalg her er taget til at vedligeholde det praktisk brugbare og nyttige Element med Hensyn til Fremtiden. Jeg har ved Conferencen med det ærede Udvalg tilladt mig at bemærke, og skal her gjentage det, at jeg maa erkjende, at saaledes som Amtsrådets Stilling nu er, saa er Provsten, saa gavnlig han end er for Amtsrådet, dog egentlig et, ligesom af Regjeringen beskiftet, Medlem, som ikke har Noget med Tilsynet med Amtsrådet at gjøre, og at altsaa hans Plads i og for sig, naar Forholdene kunde ventes at vedblive, som de nu ere, maaskee kunde synes ikke at falde i Consequensen, i hvilket Tilfælde Regjeringen imidlertid absolut maatte med Hensyn til det conservative Moment holde paa, at endnu et Medlem af de større Grundejendomsbesiddere blev valgt i Provstens Sted. Imidlertid har det høitagtede Udvalg meent, at indtil videre kunde en Provst af Amtet have Sæde i Amtsrådet, hvilket jeg ogsaa anseer for meget hensigtsmæssigt. Det kan nemlig ikke være Tvivl underkastet, at den overordnede Bistandsforretning for Almestofvæsenet ikke længere kan savne et communtalt Element, og at Sko-